

SLOVENSKI NAROD

Izna, a vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrtst. din 2, do 100 vrtst. din 2.50, od 100 do 300 vrtst. din 3, večji inserati petit vrtst. din 4. — Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji din 12. — Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Kramfjeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna bralinica v Ljubljani št. 10.351

Važen preokret v španskem vprašanju:

Republikanska vlada za sklenitev premirja?

Republikanci hočejo preprečiti, da bi Španijo doletela usoda Češkoslovaške in se bodo zaradi tega obrnili za posredovanje na Anglijo in Francijo v želji, da se uredi špansko vprašanje po načelu: Španija Špancem

PARIZ, 17. novembra. r. Po poročilih, ki so prispevali semkaj iz Barcelone, se je španska republikanska vlada odločila napraviti potrebine korake za likvidacijo državljanke vojne, da bi se na ta način izognila nevarnosti, da doleti Španija enaka usoda, kakor je doletela Češkoslovaško. Sedaj, ko se je začel umik prostovoljcev tako iz republikanskega kakor iz Francovega tabora in ko so vsa prizadevanja generala Franca, da bi izvojevali odločilno zmago, ostala brezuspešna, smatra republikanska vlada, da je napočil priremen trenutek, da se ustavi nadaljnje prelivanje krvi in sklene premirje. V to svrhu se namerava republikanska vlada obrniti na Anglijo in Francijo s prošnjo za posredovanje. Po zadnjih vesteh je bila ta misija poverjena generalu Agviri, ki je sночи že odpotoval iz Barcelone v London.

V republikanskih krogih upajo, da se jim bo posrečilo doseči premirje prej, preden bi uspel generalu Franco pridobiti Anglijo in Francijo za svoje načrte. Boje se tudi, da bi se utegnili pariški sestanki francoskih in angleških državnikov pretvoriti v španski Monako. Po sklenitvi sporazuma med Anglijo in Italijo, katemu bo v kratkem verjetno sledil tudi sporazum med Francijo in Italijo, obstaja nevarnost, da bi se velesile na enak način, kakor gleda Češkoslovaške, sporazume tudi glede Španije. To pa hoče republikanska vlada preprečiti, sklicujoč se pri tem na ponovna zagotovila Anglije in Franciji, da bosta takoj posredovali za sklenitev premirja, čim bi se ena ali druga španska stranka obrnila na francoski ali angleški vlado s tako prošnjo. Na drugi strani pa grozi tudi nevarnost, da

bodo generalu Francu sedaj, ko je vsaj formalno pristal na umik tujih prostovoljcev, priznali značaj vojskojice se stranke, kar bi položaj v Španiji znatno izpremenilo in škodo republikanskega tabora. Formalno je republikanska vlada še vedno zakoniti reprezentant Španije in se velesile zaradi tega najnemaju pozivu za posredovanje nebole mogle izogniti.

Prav tako pa domnevajo v barcelonskih krogih, da je ta akcija tudi v skladu z načrti in politiko Chamberlaina, ki je že ponovnokrat izjavil, da želi čimprejšnjo likvidacijo španske vojne, ki predstavlja slej ko prej veliko nevarnost za evropski mir in ovira sporazum med velesilami. V kakšni obliki in na kakšen način naj se izvede posredovanje, je še stvar poganjaj in dogovor. Vsekakor pa je republikanci ljubše, da pride v Španiji do

nevrstnega režima kakor pa da bi zmagala avtoritativna smer generala Franca. Na drugi strani pa republikanci tudi sami žele čimprejšnjo likvidacijo sedanjega stanja, ker se boje, da bi po eventuelni zmagi republike prevladali v Španiji ekstremni levicarski element, kar pa nikakor ni namerna sedanjega režima. Vsekakor je pričakovati, da bo že v bližnjih dneh prišlo v španskem problemu do zelo važnega preokreta.

London, 17. nov. AA. Reuter. Po zadnjih ugotovitvah se zdi, da je začel angleški načrt o umiku tujih prostovoljcev v Španiji v zagato. To se je zgodilo zaradi tega, ker zahteva general Franco, da se mu priznajo pravice vojskojice se države, še predno bi se začel izvajati angleški načrt. O tem pa bodo obošno govorili še prihodnji teden na sestanku v Parizu.

Juan Negrín

predsednik Španske republikanske vlade, ki se je po pariških informacijah odločila za sklenitev premirja in poslala v London in Pariz svojega pooblaščenca, da naprosi Anglijo in Francijo za posredovanje

Ameriški protest v Berlinu Židovsko vprašanje se pretvarja vedno bolj v mednarodni problem

BERLIN, 17. novembra. AA. Reuter: Ameriška vlada je pri zunanjem ministru vložila formalno protestno novo v zvezi s skodo, ki je bila pri zadnjih dogodkih prizadejanja ameriškim židom, ki žive v Nemčiji. Nota ne nastavlja posameznosti, pač pa si ameriška vlada pridružuje pravico, da po nejšte storiti vse, kar smatra za potrebno za zaščito svojih državljanov.

Ameriški veleposlanik Wilson je sночи odpotoval v Washington.

WASHINGTON, 17. nov. AA. DNB: Zunanji minister Cordell Hull je včeraj izjavil casirkarjem, da je vlada izdala stroge odredbe za zaščito nemških konzulov. Ukažal je guvernerjem posameznih držav, da morajo poskrbeti za to, da bodo pri konzulatu stalno močne straže. Močne straže so postavljene tudi pred nemškim veleposlaništvom v Washingtonu.

WASHINGTON, 17. nov. AA. DNB: Zunanji minister Cordell Hull je včeraj izjavil casirkarjem, da bo izdala stroge odredbe za zaščito nemških konzulov. Ukažal je guvernerjem posameznih držav, da morajo poskrbeti za to, da bodo pri konzulatu stalno močne straže. Močne straže so postavljene tudi pred nemškim veleposlaništvom v Washingtonu.

LONDON, 17. novembra. AA. Reuter: V Londonu zasedata te dni glavni odbor židovske organizacije. Zasedanja se udeležuje 80 delegatov iz celega sveta. Pred se-

jo je glavni odbor objavil proglašanje angleškemu narodu, v katerem ga prosi, naj v teh težkih urah židovske domovine na svetu odpre vrata Židom v Palestino. Palestino lahko nudi streho tisočem v tisoč židovskih beguncov.

LONDON, 17. nov. AA. DNB: »Evening News« poroča, da se v Londonu in Washingtonu pograjajo o tem, kako urediti židovsko vprašanje. Angleška in ameriška vlada sta ugovorili, da bi bilo potrebnih 30 do 40 milijonov funtov. Po nekem načrtu bi se v angleško Gvinejo lahko izselilo 10 do 20 tisoč židovskih družin. Anglia bi prevzela 50% stroškov, ostalo pa naj bi krili zasebniki.

PARIJ, 17. nov. e. Jules Romain, predsednik mednarodne Zveze Penklubov je poslal mednarodnim društvom 54 središč Penklubov pisma, v katerih jih poziva, da se tudi Penklubi pridružijo protestu proti preganjanju Židov.

HAAG, 17. nov. AA. Stefani: Ustanovljen je bil nizozemski odbor s kapitalom enega milijona goldinarjev, ki naj skrbti za to, da se olajša bivanje židov na Nizozemskem.

Razcep v madžarski vladni stranki Nezadovoljstvo s politiko Imredyja, ki pa ima kljub temu v parlamentu veliko večino

Budimpešta, 17. nov. e. Nova vlada g. Imredyja je včeraj prisegla pred regentom Horthyjem, ki je nato sprejel vse člane vlade v zasebeni avdijenci. Pričakujejo, da se nova vlada te dni predstavila parlamentu s svojo deklaracijo. Ves desničarski tisk pozdravlja novo vlado in izraža upanje, da je z njenim imenovanjem začrtana jasna črta med vladno stranko in tistim njenim krilom, ki se je nagibalo v pravcu

diktature. Proces razkrajanja se je že pričel in so širje poslanci že izstopili iz vladne stranke. Pričakujejo, da bo izstopilo še več poslancev. Nekateri listi cenzijo, da bo znašalo njih število okrog 50, torej ena trečina. Računajo, da bodo ti disidenti vstopili v agrarno opozicijo, deloma pa v druge opozicijske skupine. Vsekakor pa pričakujejo, da bo nova vlada imela trdnejšo podporo desničarske krščanske stranke.

Dopolnitev češkoslovaške ustawe Danes bo čsl. parlamentu predložen zakon o avtonomiji Slovaške

Praga, 17. nov. e. Predlog o slovaški avtonomiji pride danes pred parlament, kot zakonski predlog vseh českih in slovaških parlamentarnih strank, ne pa kot zakonski predlog vlade. Predlog bo na današnji seji parlamenta izročen skupščinskemu odboru, ki bo sklepal o njem. Ni dvoma, da bo odbor sprejel ta predlog in pričakujejo, da bo že v petek končano formalno razpravljanje zakona in da bo nato izročeno parlamentarnemu plenumu. Prihodnja seja parlamentarnega plenuma bo na podlagi tega v soboto. Verjetno je, da bo parlament še istega dne sprejel predlog, ki bo nato izročen senatu, ki ga bo tudi rešil na pospešen način. Na podlagi tega računajo, da bo slovaška avtonomija ukaznjena že v torku. Po odobritvi

ustavnih dodatkov, ki se nanašajo na Slovaško in ki vsebujejo zahteve žilinske resolucije, bi se morale v teku dveh mesecev vršiti volitve v slovaški deželni zbor. Ta rok poteka 23. januarja, toda iz slovaških krovov doznavajo, da ima slovaška vlada namen razpisati te volitve takoj v začetku prihodnjega leta.

Praga, 17. nov. AA. Havas. Zvedelo se je, da bo zunanj minister Chvalkovski med svojim obiskom v Berlinu in nemškimi državniki proučeval vprašanje jamstev za nove češke meje. Chvalkovski bo z Ribbentropom proučil mednarodni položaj. Ker bo navzoč tudi general Husárek, se bo vodil tudi o tehničnih vprašanjih, predvsem pa o veliki avtomobilski cesti od Dresdena do Chusta.

Dve sinagogi v Pešti poškodovani

Budimpešta, 17. nov. w. Kakor poročajo, je bila danes podpisana kulturna konvencija med Madžarsko in Japonsko, slična oni, ki je bila te dni sklenjena tudi med Nemčijo in Japonsko.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Kralj Karol v Londonu Razgovorom z angleškimi državniki pripisujejo veliko važnost

LONDON, 17. novembra. e. Službeni odbor kralja Karola v angleški prestolnici se konča v petek. Kralj odpotuje natov Bruselj, kjer ostane do konca tedna kot zasebni gost belgijskega kralja. Iz Bruselja bo kralj Karol odpotovljen v Pariz, kjer se sestane s predsednikom francoske republike Lebrunom. Dasi je program kraljeve bivanja v angleški prestolnici skraj nepravomočno izpoljen z raznimi srečanostmi, ki imel vendar priliko, da se je razgovarjal o aktualnih političnih vprašanjih s predsednikom vlade Chamberlainom in zunanjim ministrom lordom Halifaxom. V spremstvu kralja Karola so tudi najboljši rumunski gospodarski strokovnjaki, ki so stopili v stike z gospodarskimi in finančnimi predstavniki Angleterre ter razpravljali o vprašanjih, ki so v zvezi z območjem ranskogozemlje po poglobitvi medsebojnih odnosov. Grški kralj Jurij, ki biva incognito v Londonu, je včeraj obiskal rumunskega kralja.

Angleška kraljevska dvojica je bila sponča gost na banketu, ki ga je njima na čast priredil kralj Karol v prostorih rumunskega kralja.

rumunskega poslaništva. Večerji je prisostvovala tudi kraljica-marija in del članov kraljeve rodbine. Poleg tega so bili navzoči Chamberlaini in mnogi člani vlade, kakor tudi vodja parlamentarne opozicije major Attlee, dalje rumunski zunanji minister Comnen Petrescu in mnogi drugi. Po banketu sta kralj in kraljica zapustila poslaništvo in se odpravili v buckinghamško palačo, kjer je bilo nato priredil velik sprejem, na katerega je bil povabljeno skoraj polovino tisoč odščinkov. Način je bil zlasti mnogo članov diplomatskega zbora in visoki komisarji domovinov.

Londonski dopisnik DNB dozna, da sta kralj Karol in Chamberlain ob priliku avdicije angleškega ministrskega predsednika pri kralju razpravljala o možnosti povečanja rumunskega izvoza v Anglijo, zlasti petrolova in žita. Dozna je bilo, da se je včeraj obiskal v Foreign Office na čast kralju Karolu, kralj razgovarjal tudi z zunanjim ministrom lordom Halifaxom.

Žalne svečanosti v Turčiji Na dan pogreba bodo po vsej državi žaliti zborovanja

Cariograd, 17. nov. e. Minister notranjih del dr. Refik Saidam, ki je obenem generalni tajnik narodne republike stranke, je poslal vsem vladnjem v Turčiji razpis, v katerem navaja, da bo pogreb Kemala Atatürka 21. novembra ob 14. Takrat naj se ves turški narod zbere okrog Kemalovih spomenikov, kjer jih pa ni, pa na vsajih trih. Tam, kjer niso spomenika, naj postavijo tribune, okrašene s turškimi zastavami in Kemalovimi slikami. Po vsej Turčiji bo na vseh trih istočasno odigrana koracična nevodnosti, nato pa bodo zaigrali plesnito koracične Chopina in Beethovena. Ko se prično pogrebne ceremonije, bodo povzeti trije govorilci, točno ob 16. pa po vsej državi triminutni molk. Pred vsemi spomeniki ali slikami naj prizga šest sveč, nato pa načar narod defilira pred spomeniki in slikami.

Včeraj ob 15. je bila seja velike turške narodne skupščine, ki je bila sklicana zato, da izreče zaupnico vladu Dželalu Bajaru. Seji se prisostvovali vsi narodni poslanci in jo je otvoril predsednik narodne skupščine Abdul Kalik Renda. Po kratkem govoru je dal besedilo predsedniku vlad Dželalu Bajaru, ki je prečital deklaracijo vlade. V deklaraciji izjavlja nova vlada, da bo dosledna smernicam notranje in zunaj-

nje politike, ki jo je Turčija vodila doslej. Deklaracija je povzročila burno odobravanje vseh poslancev in je parlament soglasil, da izrazil zaupnico vladu Dželalu Bajaru.

Doznava, da Kemal Ataturk ni zapustil politične oporeke. Na koncu svojega življenja je dejal: »Ni potrebno, da zapustim kako proročilo narodu po svoji smrti, zakoni republike zadoščajo!«

Ankara, 17. nov. AA. Anatolska agencija poroča: Na pogrebu Atatürka v Cariogradu bodo sodelovali mornariški oddelki Velike Britanije, Francije, Sovjetske Rusije, Grčije in Rumunije.

Na pogrebnih svečanostih v Ankari bodo zastopani vojaški oddelki Velike Britanije, Francije, Irana, Grčije, Bolgarije, Jugoslavije in Rumunije.

Stevilne države bodo poslale posebna zastopstva. Nemškemu zastopstvu bo načeloval v. Neurath, predsednik tajnega sveta. Italijansko delegacijo bo vodil baron Alois, francosko ministra Sarrauta, sovjetsko Potemkin, afghanistansko bo vodil kraljev stric, grško predsednik vlade Metaxas, albansko pravosodni minister Satko, jugoslovansko vojni minister Nedić, bolgarsko vojni minister Daskalov, rumunsko letalski minister Teodorescu.

Letalska pogodba Kanada — Anglija Združene letalske tovarne bodo prevzeme dojava vojnih letal za Anglijo

London, 17. nov. e. Na seji angleškega parlamenta je letalski minister izjavil, da je bila sklenjena pogodba s Kanadom, na podlagi katere se je združilo šest velikih letalskih družb v eno samo družbo Canadian Association Airport Craft, katere naloga je, da bo gradila in dobavljala vojna letala. Družba bo najprej dobavljala bombnike, nato pa tudi druga letala. Pogodba je sklenjena tako, da bodo zgrajene tovarne

te družbe v Montrealu in Torontu, to je na atlantski strani Kanade, pozneje pa tudi ob Tihem oceanu. Družba se je obvezala, da bo v 10. letih dobavila Angliji toliko letal, kolikor jih bo zahtevala. Letalski minister je poleg tega tudi napovedal, da bo danes podpisana v Washingtonu trgovska pogodba z USA. Zedinjene države bodo danes podpisale kar dve pogodbi, eno z Anglijo, drugo z Kanadom.

